14488 - Sahabe Şahsiyetlerinin Filmlerde Ve Temsillerde Canlandırılmasının Hükmü

Soru

Bazı kimselerle, Peygamber'in sahâbelerinin günümüzde sıkça görüldüğü üzere film ve tiyatro gibi temsillerde canlandırılmasının caiz olup olmadığı konusunda ihtilaf ettim. Onlardan biri, bunun İslam'a davet ve güzel ahlâkı gösterme gibi bir maslahat içerdiğini söyledi. Bu konudaki görüşünüz nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Sahâbe, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile aynı dönemde yaşamaları, ona yardım etmeleri, ona bağlılık göstermeleri ve Allah yolunda mallarını ve canlarını feda etmeleri sebebiyle İslam'da en yüce makama sahiptirler. Bu sebeple ilim ehli, onların bu ümmetin seçkinleri ve en hayırlıları olduğu konusunda ittifak etmiştir. Allah Teâlâ da onları, Resûlü'ne arkadaşlık etmekle şereflendirmiş ve kitabında şöyle övmüştür:

"Muhammed Allah'ın elçisidir. Onunla beraber olanlar kâfirlere karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükû ve secde ederken görürsün; Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Secde izinden dolayı nişanları yüzlerindedir." (Fetih 29)

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem de onları şöyle övmüştür:
"Ümmetimin en hayırlısı benim asrımdır; sonra onları takip edenler, sonra onları takip edenlerdir." (Buhârî 3650; Müslim 2535)

Ayrıca Peygamber s.a.v, sahâbeyi küçümseyen, alaya alan veya onlara söven kimseleri tehdit ederek şöyle buyurmuştur:
"Kim ashabıma söverse, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun."

(es-Silsiletu’s-Sahîha, 2340)

Sahâbeden herhangi birinin hayatını tiyatro veya sinema şeklinde sunmak, Allah’ın onlara yaptığı bu övgüye aykırıdır ve onların sahip olduğu yüce makamı düşürmek anlamına gelir.

Çünkü:

- Onların temsili, çoğu zaman alay ve hafife alma konusu hâline gelebilir.
- Bu rolleri üstlenen kimseler genellikle takva ve güzel ahlâkla tanınan kişiler değildir.
- Tiyatro ve sinema sahipleri bunu çoğunlukla maddî kazanç aracı hâline getirir.
- Ne kadar dikkat edilirse edilsin, bu tür yapımlarda yalan ve gıybet bulunur.

Ayrıca sahâbenin temsil edilmesi:

- Müslümanların kalbindeki onların yerini sarsar,
- Dine dair şüphe kapılarını açar,
- Kimi oyuncuların Ebu Cehil ve benzeri kâfirleri canlandırmasını gerektirir; bu da sahâbeye, Bilâl’e ve hatta Peygamber’e hakaret içeren sözlerin dile getirilmesine yol açar.

Şüphesiz bu büyük bir münkerdir.

Bu konuda ileri sürülen “İslam’a davet ve güzel ahlâkı gösterme” şeklindeki maslahat iddiası ise sadece varsayımdır. Zira oyuncuların hâli ve hedefleri bilindiğinde, bu tür temsillerin bu gayeyi gerçekleştirmeye uygun olmadığı anlaşılır.

İslam şeriatında kabul edilmiş bir kaide vardır:
Bir işte hem maslahat hem de mefsedet bulunur ve mefsedet daha ağır basarsa, o iş haram olur.

Sahâbenin temsil edilmesinde bir maslahat bulunsa bile, mefsedeti bundan daha büyüktür.

Bu sebeple:

- Maslahatı gözetmek,
- Mefsedeti engellemek,

- Resûlullah’ın sahâbesinin haysiyetini korumak için

bu tür temsillerin yasaklanması gerekir.

Sonuç olarak:
Peygamber’in sahâbesinden herhangi birini film, tiyatro veya benzeri yollarla canlandırmak haramdır.

Allah en doğrusunu bilir.
Allah, Peygamberimiz Muhammed’e, âline ve ashabına salât ve selâm eylesin.